

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 15. maijā
(OR. en)

9134/23

JEUN 83
EDUC 156
SOC 302
EMPL 200
SUSTDEV 72

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Temats: Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija
par ES jaunatnes dialoga 9. cikla rezultātiem

Pielikumā pievienota tematā minētā rezolūcija, ko Padome (Izglītība, jaunatne, kultūra un sports)
apstiprināja 2023. gada 15. un 16. maija sanāksmē.

Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par ES jaunatnes dialoga
9. cikla rezultātiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠIE DALĪBVALSTU VALDĪBU
PĀRSTĀVJI,

ATGĀDINOT, KA

1. Šīs rezolūcijas mērķi ir nodrošināt, ka attiecīgās vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa ieinteresētās personas atzīst ES jaunatnes dialoga 9. cikla rezultātus un veic attiecīgos pēcpasākumus, un nodrošināt kvalitatīvu un nepārtrauktu ES jaunatnes dialogu un tā rezultātu īstenošanu. Vēl viens šā dokumenta mērķis ir palīdzēt uzlabot ES jaunatnes dialoga pārredzamību un informēt par devītajā un iepriekšējos ciklos paveikto.
2. Šīs rezolūcijas pamatā ir Rezolūcija par Eiropas Savienības jaunatnes stratēģiju 2019.–2027. gadam¹ un tajā nospraustie Eiropas Jaunatnes mērķi, kā arī Rezolūcijas, ar ko nosaka pamatnostādnes ES jaunatnes dialoga pārvaldībai, I pielikums un iepriekšējo ES jaunatnes dialoga ciklu rezultāti. ES jaunatnes stratēģijā pausts aicinājums jauniešus plašāk iesaistīt dialogā ar lēmumu pieņēmējiem un sadarboties ar jauniešiem, kas nāk no dažādām vidēm un sociālām grupām.

¹ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija, ar ko nosaka pamatnostādnes ES jaunatnes dialoga pārvaldībai. Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam, OV C 189, 5.6.2019.

3. Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 22. decembra Lēmumā (ES) 2021/2316 par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) uzsvērta, ka ir jauniešiem jāsniedz iespējas zaļākai, digitālākai un iekļaujošākai nākotnei.
4. ES jaunatnes dialogs ir mehānisms jauniešu līdzdalībai Eiropas Savienībā. Tas ir forums lēmumu pieņemēju, jauniešu, to pārstāvības organizāciju, kā arī pētnieku pastāvīgai kopīgai refleksijai un konsultācijām par ES līmeņa sadarbības jaunatnes jomā prioritātēm, īstenošanu un turpmāko darbu. ES jaunatnes dialogs ļauj panākt, ka šie procesi vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī tiek īstenoti pastāvīgā partnerībā.
5. ES jaunatnes dialoga 9. cikla rezultātu pamatā ir cikla trīs ES jaunatnes konferences, atsauksmes no dialoga posmā notikušajām valsts un Eiropas līmeņa kvalitatīvajām konsultācijām un pasākumiem, kā arī īstenošanas posmā dalībvalstīs un ES līmenī gūtie rezultāti. Šie rezultāti veicina jaunatnes mērķa Nr. 10 "Ilgtspējīga un zaļa Eiropa" un jaunatnes mērķa Nr. 3 "Iekļaujošas sabiedrības" integrētu īstenošanu visos līmeņos un visās nozarēs atbilstoši devīzei "Kopīga iesaiste ilgtspējīgai un iekļaujošai Eiropai".
6. Covid-19 pandēmija ir smagi iespaidojusi ² jauniešu līdzdalību un palielinājusi nevienlīdzību dažādu jauniešu grupu starpā. Eiropas jauniešus un sabiedrības ir smagi skāris arī Krievijas Federācijas agresijas karš pret Ukrainu un no tā izrietošā krīze enerģētikas jomā, pieaugušais migrācijas apjoms un inflācija pasaulē. Šo krīžu laikā kļuva vēl skaidrāk redzams, ka jauniešiem, kam ir mazāk iespēju, ir grūtāk īstenot savas cilvēktiesības, un jo īpaši sociālās tiesības, nekā jauniešiem, kuriem iespēju ir vairāk.

² Eurofound (2021), "Impact of COVID-19 on young people in the EU", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.

7. ES jaunatnes dialoga 8. ciklā Eiropas Komisija un dalībvalstis tika aicinātas:
- nodrošināt ilgtermiņa institucionālās atmiņas stiprināšanu un darba nepārtrauktību starp ES jaunatnes dialoga cikliem;
 - organizēt regulāras jauniešu vadītas apmaiņas un koordināciju ar pienācīgu atbalstu no triju prezidentvalstu komandas, Komisijas un Eiropas Jaunatnes foruma un publiskot Eiropas koordinācijas grupas dokumentāciju Eiropas Jaunatnes portālā;
 - nodrošināt pastāvīgu atgriezenisko saiti jauniešiem un jaunatnes organizācijām, kas iesaistītas visos ES jaunatnes dialoga posmos, lai nodrošinātu jēgpilnu dialogu un jauniešu līdzdalību visos līmeņos;
 - valstu un ES līmeņa pasākumos par prioritāti noteikt ES jaunatnes dialogu un padarīt to pamanāmu un veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos.
8. ES jaunatnes dialoga 9. cikla rīkkopa valstu darba grupām deva iespēju vākt datus par plāniem, ko tās izstrādāja šim ciklam, un par labās prakses piemēriem, ko tās identificēja šādās piecās galvenajās jomās:
- a) informācija un izglītība,
 - b) rīcība un iespēju nodrošināšana,
 - c) pārvaldība,
 - d) mobilitāte un solidaritāte,
 - e) piekļuve infrastruktūrai.

Šajā procesā tika apkopoti jauniešu viedokļi un sekmēta darba metožu un paraugprakses izstrāde, tādējādi atvieglojot ES jaunatnes dialoga 9. cikla īstenošanu.

ATZĪSTOT, KA:

9. ES jaunatnes dialoga pamats ir valstu darbu grupu līderība un līdzatbildība (ja iespējams, to darbu koordinē valstu jaunatnes padomes). Tādējādi procesā var piedalīties dažādi jaunieši un procesam tiek piesaistītas dažādas valsts, reģionālās un vietējās ieinteresētās personas.
10. Svarīgs ir starptautisko nevalstisko jaunatnes organizāciju ieguldījums, jo tās politikas dialogā ienes dažādus skatījumus no visas Eiropas un kvalitatīvi papildina ES jaunatnes dialoga transnacionālo dimensiju.

ŅEM VĒRĀ, KA:

11. Valstu darba grupas un starptautiskās nevalstiskās jaunatnes organizācijas izmantoja dažādas metodes, piemēram, dialogu un apaļā galda pasākumus (tiešsaistē un bezsaistē), aptaujas sociālajos medijos un pasākumus, kuru mērķauditorija ir jaunieši, kam ir mazāk iespēju.
12. Būtisks ES jaunatnes dialoga 9. cikla īstenošanas elements bija jauniešu un jaunatnes organizāciju izvirzīšana cikla un visu tā darbību izstrādes, plānošanas, īstenošanas, uzraudzības un pēcpasākumu centrā, piemēram, nodrošinot, ka prezidentvalstu jaunatnes padomēm ir tiesības piedalīties Eiropas koordinācijas grupas vadīšanā.

ŅEM VĒRĀ ŠĀDUS ES JAUNATNES KONFERENCES IETEIKUMUS ³

13. Ieteikums 1. apakštematam "Informācija un izglītība": "Mēs lūdzam dalībvalstis izmantot neformālu un formālu izglītību, kas ir iekļaujoša, nodrošina iespējas un veicina paaudžu dialogu un savstarpēju mācīšanos, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi viegli uztveramai informācijai par ilgtspēju un klimata pārmaiņām".
14. Ieteikums 2. apakštematam "Rīcība un iespēju nodrošināšana": "Mēs mudinām dalībvalstis garantēt neatkarīgu konsultatīvo padomju (piemēram, jaunatnes padomju) esību vietējā līmenī, kurās būtu un kuru dalībniekus atlasītu jaunieši (izmantojot intersekcionālu pieeju un īpašu uzmanību pievēršot jauniešiem, kam ir mazāk iespēju), izmantojot ilgtspējīgu pieeju".
15. Ieteikums 3. apakštematam "Pārvaldība": "Mēs iesakām izstrādāt tiesību aktus, kas nodrošina vides un ilgtspējīgas attīstības politikas veidošanas procesu pārskatatbildīgumu un pārredzamību un atbalsta to veicinošus līdzdalības un izvērtēšanas mehānismus (piemēram, jauniešu struktūras, jauniešu testi) vietējā, reģionālā un Eiropas līmenī".
16. Ieteikums 4. apakštematam "Mobilitāte un solidaritāte": "Mēs mudinām Eiropas Komisiju un dalībvalstis sagatavot formālās izglītības nozarei un darba tirgum domātus rīcības plānus, lai nodrošinātu, ka tiek formāli atzīta brīvprātīgā darba un mācību mobilitātes procesā iegūta pieredze un pamatkompetences".

³ Ieteikumi, kas formulēti 2023. gada marta ES jaunatnes konferencē ES jaunatnes dialoga 9. cikla noslēgumā. Sk. pielikuma II pielikumā ietverto papildu kopsavilkumu, kas pamato 1.–5. ieteikumu.

17. Ieteikums 5. apakštematam "Piekļuve infrastruktūrai": "Mēs iesakām Eiropas Komisijai un dalībvalstīm nodrošināt piekļūstamu un cenas ziņā pieejamu "jauniešu klimata biļeti" – universālu multimodālu reģionālā, valsts un starptautiskā sabiedriskā transporta rīku –, un iesakām Eiropas Komisijai atbalstīt dalībvalstu centienus veicināt ilgtspējīgu sabiedrisko transportu".

ATZĪST, KA

18. ES jaunatnes konferences dalībnieki uzsvēra, ka ES jaunatnes dialogs visos aspektos ir jāpadara iekļaujošāks un daudzveidīgāks un tam ir veiksmīgāk jāuzrunā dažādas jauniešu grupas (tostarp, izmantojot ilgtermiņa komunikācijas stratēģiju, piemēram, vienotu logotipu, plašu rezultātu popularizēšanu un pieejamu un jauniešiem piemērotu informāciju), iesaistot arī citus jauniešus, ne tikai konferences delegātus un galvenos ES jaunatnes dialoga dalībniekus.
19. ES jaunatnes konferences dalībnieki turklāt uzsvēra – lai ES jaunatnes dialoga rezultātus darītu zināmus arī ārpus jaunatnes politikas robežām un tādējādi panāktu, ka tiem ir svars ne tikai jaunatnes jomā, liela nozīme ir sekmīgai starpnozaru sadarbībai valstu un ES līmenī. Tika arī norādīts – lai uzlabotu procesa iekšējo pārredzamību, ir svarīgi, lai dalībvalstis un valstu darba grupas nodrošinātu sistemātisku uzraudzību un atgriezenisko saiti.

ATZINĪGI VĒRTĒ

20. Lēmumu par Eiropas Jaunatnes gadu (2022)⁴, kuram pateicoties uzmanības centrā nonāca jaunieši un viņu nozīmīgā loma sabiedrībā un tika dotas iespējas un atjaunota uzticēšanās jaunajai paaudzei, kas visvairāk cieta no Covid-19 pandēmijas.
21. Eiropas Jaunatnes portāla pilnveidošanu un to, ka ir apstiprināts tā uzdevums kalpot par vienotu kontaktpunktu ES jaunatnes dialogam un saistītajiem dokumentiem, kas veicina institucionālās atmiņas saglabāšanu katrā nākamajā ciklā.
22. Padomes secinājumus par jauniešu kā pārmaiņu virzītājspēku iesaistes veicināšanu ar mērķi aizsargāt vidi, īpaši tajos likto uzsvaru uz to, ka ir jāatbalsta jauniešu iesaiste vides jautājumos un viņu loma pārmaiņu veicināšanā sabiedrībā kopumā.
23. Padomes secinājumus par starppaaudžu dimensijas veicināšanu jaunatnes jomā nolūkā sekmēt dialogu un sociālo kohēziju, jo īpaši tajos izcelto dažādu paaudžu pieredzes un kompetenču apvienošanas ieguldījumu miermīlīgu un saliedētu sabiedrību veidošanā.
24. To, ka ES jaunatnes dialoga 8. ciklā tika uzsvērts jaunatnes mērķis Nr. 9 "Telpa un līdzdalība visiem" un līdzdalības process, kā rezultātā tika apstiprināti Padomes secinājumi par daudzlīmeņu pārvaldības stiprināšanu saistībā ar jauniešu līdzdalības lēmumu pieņemšanas procesos veicināšanu un Padomes secinājumi par tādu pilsonisko telpu sargāšanu un veidošanu jauniešiem, kas veicina jēgpilnu jaunatnes līdzdalību.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022), OV L 462, 28.12.2021.

25. Jauniešu un valstu darba grupu aktīvo dalību ES jaunatnes dialoga 9. ciklā un jaunatnes organizāciju iekļaušanu dažādos pasākumos, kuros tika sniegtas atsauksmes visa cikla laikā, un Eiropas Jaunatnes gada īstenošanu. Arī jauniešu dalību neformālajā izglītības un jaunatnes ministru sanāksmē Strasbūrā, seminārā par jauniešu dalību Eiropas projektā Strasbūrā un konferencē "Piesaki savas tiesības uz nākotni" ("*Claim the Future*") Briselē, kurā tika apkopoti Eiropas Jaunatnes gada rezultāti un pārrunāts tā mantojums.

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU UN SAVĀS ATTIECĪGAJĀS KOMPETENCES JOMĀS:

26. Kad tiek īstenotas un izvērtētas attiecīgas politiskās atbildes reakcijas saistībā ar ES jaunatnes dialoga 9. cikla 1.–5. apakštematiem, attiecīgā gadījumā ņemt vērā iepriekš 13.–17. punktā minētos ieteikumus.
27. Kad tiek īstenota un izvērtēta esošā jaunatnes politika un izstrādāta turpmāka jaunatnes politika, ņemt vērā ES jaunatnes dialoga 9. cikla rezultātus, nodrošinot sinerģiju ar visām politikas jomām, kas skar jauniešus. Izpētīt vēl citus veidus, kā īstenot Eiropas Jaunatnes mērķus Nr. 10 un Nr. 3 un tiem pakārtotos uzdevumus.
28. Veicināt, atzīt un attiecīgā gadījumā finansiāli atbalstīt darbības un programmas, ko uzsākuši un vada jaunieši ilgtspējīgas attīstības jomā, jo īpaši tās, ar kurām cīnās pret klimata pārmaiņām un palielina iekļautību, lai viņi varētu kļūt par pārmaiņu veicinātājiem sabiedrībā kopumā.

29. Stiprināt un uzlabot ES jaunatnes dialogu, apsverot un, ja iespējams, piemērojot ES jaunatnes dialoga 9. cikla paraugpraksi un tā īstenošanas principus, jo īpaši procesa centrā likt jauniešus un jaunatnes organizācijas un nodrošināt, ka ES jaunatnes dialogs ir jauniešu vadīts process, kurā jaunieši un lēmumu pieņēmēji veido konstruktīvu dialogu, kurā tiek meklēti risinājumi.
30. Attiecīgos gadījumos nodrošināt iespējas valstu jaunatnes padomēm pildīt nozīmīgu ieinteresēto personu lomu valstu darba grupās, lai minētās padomes varētu koordinēt un īstenot ES jaunatnes dialogu valsts līmenī.
31. Aicināt attiecīgās puses attiecīgā gadījumā valstu jaunatnes padomēm nodrošināt stabilu administratīvo un finansiālo atbalstu, kā arī nepieciešamos rīkus dalībai Eiropas koordinācijas grupas vadīšanā, lai tās savas dalībvalsts prezidentūras laikā varētu uzņemties vadošu lomu ES jaunatnes dialogā, un šādā nolūkā īpaši izmantot programmas "*Erasmus+*" jaunatnes nodaļu atbilstoši programmas juridiskajam pamatam un ES Finanšu regulai.
32. Mudināt jauniešus, jaunatnes organizācijas un citas ieinteresētās personas jaunatnes jomā vairāk izmantot programmas "*Erasmus+*" jaunatnes nodaļā piedāvātās finansējuma iespējas, lai stiprinātu jauniešu līdzdalību un jaunatnes dialogus vietējā, reģionālā un valsts līmenī un attiecīgā gadījumā viņus ciešāk iesaistītu ES jaunatnes dialogā.

33. Atzīt, ka starptautisko nevalstisko jaunatnes organizāciju iesaiste un ieguldījums ES jaunatnes dialogā ir būtisks, lai dialogam piešķirtu spēcīgu Eiropas dimensiju, un attiecīgā gadījumā nodrošināt apstākļus, kas nepieciešami to aktīvai dalībai un iesaistei ES jaunatnes dialogā.
34. Turpināt darbu, kas visos līmeņos tika veikts Eiropas Jaunatnes gada laikā, lai ES jaunatnes dialogs būtu viena no prioritātēm un tiktu palielināta tā pamanāmība vietējā, reģionālā, valsts un ES līmeņa pasākumos, un veicināt jauniešu iekļaujošu piedalīšanos lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos saskaņā ar jaunatnes iekļaušanas paraugpraksi.
35. Nodrošināt, ka Eiropas līmenī pastāv ilgtermiņa komunikācijas stratēģija, lai, izmantojot jauniešiem piemērotus paņēmienus, palielinātu informētību par ES jaunatnes dialogu un attiecīgos gadījumos valstu darba grupām sniegtu papildu atbalstu to informācijas par ES jaunatnes dialogu uzlabošanai. Komunikācijas stratēģijas izstrādes vadīšanā būtu vēlams iesaistīt jaunatnes organizācijas, tostarp visu ES jaunatnes dialoga darbību apzīmēšanai Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī būtu jāizmanto kopīgs ES jaunatnes dialoga logotips.
36. Lai sekmētu jaunatnes skatījumu visās attiecīgajās politikas jomās, veikt attiecīgus pasākumus, lai jauniešu līdzdalību jēgpilni integrētu visās attiecīgajās politikas jomās saskaņā ar Eiropas Jaunatnes gadā īstenotajām darbībām. Jaunatnes politikas jomai būtu jākalpo par saikni ar citām politikas veidošanas jomām, lai nodrošinātu, ka bērnu un jauniešu viedoklis izskan skaļāk un tiek ņemts vērā citās nozarēs.

37. Pilnveidot ar ES jaunatnes dialoga rezultātiem saistīto uzraudzību un atgriezenisko saiti, lai uzlabotu pārredzamību un nodrošinātu jauniešu jēgpilnu piedalīšanos visās lēmumu pieņemšanas procesa daļās un posmos.
38. Nodrošināt atbalstu, kā arī mērķtiecīgus rīkus un metodes, lai sasniegtu un sagatavotu jauniešus, kas parasti ES jaunatnes dialogā nepiedalās, tai skaitā jauniešus, kam ir mazāk iespēju. Tos katrā atsevišķā gadījumā varētu pielāgot konkrēto grupu vajadzībām. Mērķis būtu sagatavot vienkāršu saziņas rīku, ar kura palīdzību jauniešiem piemērotā veidā tiktu izskaidrots ES jaunatnes dialogs un ES iestāžu loma un procesa gaitā sniegts piemērots atbalsts.
39. Attiecīgā gadījumā vietējā, reģionālā, valsts un ES līmenī izstrādāt metodes un īstenošanas rīkus, kas norādītu, kā rīkoties, ja saņemtas ziņas un lūgumi no ES jaunatnes dialoga un ES jaunatnes konferencēm, kā arī saistībā ar Eiropas Jaunatnes gadu.

AICINA KOMISIJU SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU

40. Izmantojot Eiropas Jaunatnes gada un ES jaunatnes dialoga 9. cikla labo praksi, turpināt pilnveidot ES Jaunatnes portālu un citus attiecīgos saziņas rīkus jauniešiem piemērotā veidā, lai palielinātu ES jaunatnes dialoga saprotamību un pamanāmību.
41. Arī turpmāk ES jaunatnes koordinatori nodarbināt pie jauniešu līdzdalības integrēšanas visās attiecīgajās ES politikas jomās atbilstoši Eiropas Jaunatnes gada mantojumam, un plašāk popularizēt ES jaunatnes dialogu kā jauniešu līdzdalības integrēšanas rīku.

UN ATZĪMĒ ARĪ TO, KA:

42. Nākamās triju prezidentvalstu komandas (Spānijas, Beļģijas un Ungārijas) kopējā tematiskā prioritāte ir "MUMS IR VAJADZĪGI JAUNIEŠI".
43. 10. cikla mērķis ir turpināt pilnveidot un stiprināt ES jaunatnes dialogu, ņemot vērā iepriekšējo ciklu rezultātus, ieteikumus, atzinību un izvērtējumus.

ATSAUCES DOKUMENTI

- *Bárta O., Moxon D. (2023). EUYD9 Implementation Phase Report . DOI: 10.5281/zenodo.7696299.*
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par daudzlīmeņu pārvaldības stiprināšanu saistībā ar jauniešu līdzdalības lēmumu pieņemšanas procesos veicināšanu (OV C 241, 21.6.2021., 3. lpp.).
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par demokrātijas izpratnes un demokrātiskās iesaistes veicināšanu Eiropas jauniešu vidū (OV C 415, 1.12.2020., 16. lpp.)
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi "Veicināt jauniešu kā pārmaiņu virzītājspēku iesaisti ar mērķi aizsargāt vidi" (2022/C 159/07)
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par starppaaudžu dimensijas veicināšanu jaunatnes jomā nolūkā sekmēt dialogu un sociālo kohēziju (2022/C 495/03).
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par tādu pilsonisko telpu sargāšanu un veidošanu jauniešiem, kas veicina jēgpilnu jaunatnes līdzdalību (2021/C 501 I/04).

- Padomes Rezolūcija par strukturēto dialogu un turpmāku dialoga ar jauniešiem veidošanu saistībā ar politiku Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā pēc 2018. gada (OV C 189, 15.6.2017., 1. lpp.)
- *Eurofound* (2021), "*Impact of COVID-19 on young people in the EU*", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga.
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par ES jaunatnes dialoga 8. cikla rezultātiem (2021/C 504/01).
- Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (OV C 456, 18.12.2018., 1. lpp.).
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par ES jaunatnes dialoga 7. cikla rezultātiem: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (OV C 212I, 26.6.2020., 1. lpp.).
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija, ar ko nosaka pamatnostādnes ES jaunatnes dialoga pārvaldībai. Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (OV C 189, 5.6.2019., 1. lpp.).

KOPSAVILKUMS, KAS PAMATO SAISTĪBĀ AR ES JAUNATNES DIALOGA 9. CIKLA 1.–5. APAKŠTEMATU SNIEGTOS IETEIKUMUS.

ES jaunatnes dialoga 9. cikla īstenošanas posma pamatā bija pieci apakštemati, kurus atlasīja 2022. gada janvārī Strasbūrā, Francijā rīkotās ES jaunatnes konferences dalībnieki. Īstenošanas posma analīze notika 2023. gada februārī un martā, un tajā tika radīta izpratne un konkretizētas divas galvenās īstenošanas ziņojuma jomas, proti, īstenošanas pasākumu diapazons un ietekme, ko radījuši ES jaunatnes dialoga 9. cikla īstenošanas pasākumi. Īstenošanas posma ziņojums⁵ bija pamats diskusijām ES jaunatnes konferencē, kas 2023. gada martā notika Vekšē, Zviedrijā.

Šajā pielikumā ir ietverts kopsavilkums, kas pamato ieteikumus, kuri sniegti saistībā ar cikla 1.–5. apakštematu un kurus izstrādājuši konferences dalībnieki.

1. Informācija un izglītība

"Mūsu ieteikuma mērķis ir nodrošināt uzticamu un iekļaujošu informāciju par ilgtspēju un klimata pārmaiņām. Šāda viegli saprotama informācija, kurai var piekļūt dažāda vecuma un dažādos dzīves posmos esoši cilvēki, mums palīdz veidot zaļāku Eiropu. Informācija par šiem tematiem ir jāiestrādā visu veidu – gan neformālās, gan formālās – izglītības saturā. Ir svarīgi mācīties kopā un citam no cita, ņemot vērā atšķirīgos skatpunktus, piemēram, dažādās kultūras un sociālekonomiskās vides. Tāpēc būtu jāņem vērā klimatiskais taisnīgums. Nav taisnīgi jauniešiem likt izjust tās politikas sekas, kuru viņi nav veidojuši. Visām paaudzēm ir aktīvi jāiesaistās izglītošanā par klimata pārmaiņu jautājumiem un vajadzīgajiem risinājumiem.

⁵ *Bárta O., Moxon D. (2023). EUYD9 Implementation Phase Report . DOI: 10.5281/zenodo.7696299.*

Lai jaunieši varētu jēgpilni rīkoties, viņiem ir vajadzīgas prasmes, zināšanas un platformas. Ir svarīgi izmantot neformālās izglītības potenciālu un atzīt tās sniegtos praktiskos ieguvumus. Mēs uzskatām, ka īstenošanā ir jāizmanto starpdisciplināra pieeja un jāizmanto jaunatnes organizāciju potenciāls un zināšanas un jau pieejamie jaunatnes informācijas pakalpojumi. Ir jānodrošina resursi, lai pienācīgi izglītotu pedagogus un lai viņi spētu pildīt savus pienākumus. Tā kā šis process ir dinamisks, tas ir pastāvīgi jāizvērtē, jāuzrauga un jāuzlabo."

2. Rīcība un iespēju nodrošināšana

"Atkal un atkal jaunieši tiek ignorēti un izslēgti no lēmumu pieņemšanas procesiem, kuri nopietni iespaido viņu nākotni. Šā jautājuma risināšanai mēs mudinām uzlabot vietējos augšupējos līdzdalības mehānismus, nodrošinot iespējas jauniešiem, jo īpaši tiem, kam ir mazāk iespēju.

Lai gan šīs [konsultatīvās padomes] jau pastāv dažās dalībvalstīs, piemēram, Somijā, Igaunijā un Zviedrijā, mēs atzīstam, ka ir vajadzīga Eiropas mēroga sistēma, kas ļautu izveidot efektīvākus modeļus efektīviem koplēmuma procesiem, kuros būtu iesaistīti vietējie jaunieši un lēmumu pieņēmēji. Šajā pieejā ir jānodrošina ilgtspējas un intersekcionāla dimensija, lai nodrošinātu gan procesu nepārtrauktību, gan dažādas izcelsmes un dažādu dzīves pieredzi ieguvušu jauniešu iekļaušanu. Intersekcionālas pieejas izmantošana nozīmē, ka tiek pieņemts – cilvēks var vienlaikus tikt pakļauts dažādu veidu diskriminalizācijai un marginalizācijai.

Šo padomju veidošanā ir jāizmanto demokrātiski un jauniešu vadīti procesi, kuru gaitā jaunieši paši izvēlas savus pārstāvjus. Konkrētais process un tā praktiskā kārtība var atspoguļot attiecīgo vietējo situāciju. Padomes locekļi būs tie, kas paudīs vietējo jauniešu uzskatus pirms un pēc vietējiem politikas veidošanas procesiem un to laikā.

Ir ārkārtīgi svarīgi, lai jauniešu iekļautība un pārstāvība lēmumu pieņemšanas procesos dalībvalstīm būtu prioritāte. Nodrošinot, ka vietējā līmenī darbojas neatkarīgas konsultatīvās padomes un jauniešiem (īpaši tiem, kam ir mazāk iespēju) tiek dotas iespējas, mēs varam veidot nākotni, kas ir labāka ikvienam."

3. Pārvaldība

"ES jaunatnes dialoga 9. cikla konsultācijas parādīja, ka jaunieši lielā mērā netic tam, ka politikas veidošanas mehānismi ekonomikas, sociālās un vides politikas jomās ir efektīvi. Par spīti vēlmēm un centieniem jauniešus iekļaut šajos politikas veidošanas procesos, jaunieši uzskata – maz ticams, ka viņu iesaistīšanās rezultātā politika mainīsies.

Šī ieteikuma mērķis ir panākt, lai jaunieši būtu iesaistīti visā politikas veidošanas procesā, lai tiktu uzklausi viņu viedokļi un lai tiktu uzraudzīti pasākumi, ko politikas veidotāji īsteno pēc līdzdalības pasākumiem, un lai jauniešiem par šiem pasākumiem tiktu sniegta informācija un atsauksmes, un lai noteiktajos termiņos tiktu sniegta publiska informācija par panāktajām izmaiņām vai pamatojums, kāpēc izmaiņas nav notikušas. Tas palīdzēs uzlabot pārredzamību un pārskatāmību visos politikas veidošanas līmeņos.

Ieteikums veicina iespēju došanu jaunatnes struktūrām, tostarp vietējām, reģionālajām, valsts un Eiropas jaunatnes padomēm, ES jaunatnes dialoga stiprināšanu un ietekmes novērtēšanas instrumentu, piemēram, jauniešu testu, ieviešanu. Tas ļauj veidot mērķtiecīgāku politiku, kas ir iedarbīga, samazina nevienlīdzību un atbalsta esošās un nākamās paaudzes."

4. Mobilitāte un solidaritāte

"Saistībā ar Eiropas Prasmju gadu (2023) tika uzsvērts, ka ir steidzami jāveicina darbaspēka pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides gars, veicinot ilgtspējīgu izaugsmi un rezultātā izveidojot labi nodrošinātu izglītības nozari un konkurētspējīgu darba tirgu. Tāpēc mēs Eiropas jauniešus stingri mudinām iesaistīties brīvprātīgajā darbā un mācību mobilitātē kā aktīvā mācību procesā, kas veicina turpmāku prasmju attīstību. Tajā pašā laikā šis jautājums rada arvien lielāku neizpratni ne vien jauniešos, bet arī lēmumu pieņēmējos, formālās izglītības iestādēs un darba tirgū, un tas traucē atzīt šo pieredzes veidu vērtīgumu vai kompetences, ko Eiropas jaunieši uz to pamata varētu attīstīt.

Lielai daļai jauniešu mobilitāte nav pieejama, jo viņiem trūkst informācijas, pastāv valodas barjeras, nav pietiekamu finansiālo resursu un ir citi personiski pienākumi. Tāpēc ir jānodrošina jauniešiem piemērota un piekļūstama informācija no uzticama avota, kā arī jāīsteno vispārēja izpratnes veicināšanas kampaņa, lai visi Eiropas jaunieši apzinātos šīs iespējas un tiktu veidota iekļaujošāka sabiedrība, kā to paredz jaunatnes mērķis Nr. 3.

Eiropas Komisijai būtu jāsāk dalībvalstis iesaistīt apspriedēs, lai tās divu gadu laikā izstrādātu valsts rīcības plānus, kuru centrālais uzdevums būtu brīvprātīgā darba un mācību mobilitātes iespējas padarīt piekļūstamākas jauniešiem, jo īpaši tiem, kuru iespējas ir ierobežotākas. Turklāt dalībvalstīm savos rīcības plānos būtu jāizveido satvars īstermiņa un ilgtermiņa brīvprātīgā darba un mācību mobilitātes atzīšanai, kas apliecinātu, ka šī pieredze ir noderīga darbam un mācību programmām."

5. Piekļuve infrastruktūrai

"Neraugoties uz esošajām transporta atļaidēm, reģionālo atšķirību dēļ transports, īpaši lauku apvidos, joprojām apgrūtina daudzu jauniešu ikdienas dzīvi, jo tas ir vecs un/vai nepietiekams. Transports ietekmē jauniešu studijas, darbu un ikdienas dzīvi. Būtiski sabiedriskā transporta sistēmu pilnveides priekšnosacījumi ir pieejamība, pieņemamība cenas ziņā un vispārēja piekļūstamība. Sabiedriskā transporta izmantošana jauniešu vidū samazina migrāciju no laukiem uz pilsētām. Tas palīdz saglabāt lauku apdzīvotību, mazinot sastrēgumus un mudinot jauniešus nemainīt dzīvesvietu un vienlaikus veicinot ilgtspējīgus mājokļus gan laukos, gan pilsētās.

Jauniešu klimata biļetes iniciatīvas mērķis ir ieviest vienkāršu sistēmu, kā jauniešiem nodrošināt piekļūstamu, cenas ziņā pieņemamu un pieejamu sabiedrisko transportu reģionālā, valsts un starptautiskā mērogā. Mēs uzskatām, ka ir jāizmanto holistiska pieeja sociālajai un vides ilgtspējai. Mēs arī ticamies panākt, lai jaunieši varētu biežāk izvēlēties ilgtspējīgas ceļošanas iespējas un dalībvalstis – veidot ilgtermiņā ilgtspējīgāku infrastruktūru un palielināt mobilitāti un solidaritāti dalībvalstu starpā.

ES jauniešu klimata biļete ir izmēģinājuma iniciatīva, kuras mērķis ir izveidot vienotu digitālo platformu trīs dažādos līmeņos: reģionālā, valsts un starptautiskā. Pirmie divi būtu fakultatīvi, un Eiropas Komisija tos atbalstītu tikai tajās dalībvalstīs, kuras to vēlas. Starptautiskais līmenis būtu jāaskaņo ES līmenī. Platformā būs iespējams pielāgoties konkrētās valsts cenām, un tas būs forums, kurā popularizēt paraugpraksi. Kas attiecas uz ilgtspējīgu sabiedrisko transportu, mēs gribam, lai jauniešiem būtu pieejamas vērienīgas, nevis tikai nīkulīgas iespējas."